

Mindeplader i Tilsted kirke

Ved H. STØVRING-NIELSEN og TORSTEN BALLE

MINDEPLADER i Vester Vandet og Torsted kirker er beskrevet i årbøgerne 1957-58-59, hvor der også er givet en redegørelse for pladernes formål og tilblivelse.

Pladerne i Tilsted kirke er for største delens vedkommende mindre velbevarede. De fleste af dem består af en oval, konveks skriftplade med sort skriveskrift på hvid bund, som har været omgivet af en spinkel krans af egegrene, bestående af en jerntråd med spredte påloddede egeblade og små stilkede agern af træ. Nogle har øverst haft en lille oval topplade med en fastloddet figur, i regelen vist en sommerfugl, eller med ordet *Minde*, og nogle har haft en fod, der efterligner en vasefod. Oftest er dog kun skriftpladen og rester af udsmykningen i behold.

Indskrifterne er ret godt bevaret. Manglende ord er i nedenstående afskrifter erstattet med prikker, undtagen på steder, hvor sikre udfyldninger har kunnet foretages, f.eks. ved konferering med kirkebøger. Udfyldninger er sat i parentes .

1.

Søren Salmonsens

Født i Taarsted den 12te Juli 1767. Gift 1ste Gang 1807 med daværende Enkekone i Tilsted *Maren Jensdatter*. 2den Gang den 18de Februar 1821 med den hæderlige og dydige Pige *Kirsten Nielsdatter* af Næstrup, hans nu efterladte Hustru. Død i Tilsted i en Alder af henimod 72 Aar den [20. april] 1839.

Søren Salmonsens var søn af gmd. Salmon Sørensen Landbo i Torsted i hans første ægteskab med Bodil Pedersdatter og var halvbroder til *Maren Salmonsdatter* (plade nr. 3). Hans første hustru, *Maren Jensdatter*, var enke efter *Jens Jensen Vang*, der døde 1807. Med hende fik han ejendommen matr. nr. 15 i Tilsted, som han 1809 mageskiftede med gården "Løfting", matr. nr. 7. Ved *Kirsten Nielsdatters* testamente af 1842 overgik denne gård til *Søren Salmonsens* brodersøn, *Salmon Nielsen*. (Se plade nr. 2).

2.

Denne er skjenket af en kjerlig Pleiesøn som et Minde om sin Velgjørerinde, den ædle Dannekone

Kirsten Nielsdatter,

Født i Næstrup, Sjørring Sogn, den 3die Mai 1793. Gift den 18de Februar 1821, med den hæderlige Dannemand *Søren Salmonsens*. Død i Tilsted den 17de August 1844 i en Alder af 51 Aar 3 Maaneder og nogle Dage.

Kirsten Nielsdatter var datter af gmd. og sognefoged *Niels Pedersen Smed* og hustru *Karen Mikkelsdatter* i Næstrup. (Om hendes mand, se plade nr. 1).

3.

Ved *Maren Salmonsens* Baare:

Hun blev født i Thorsted den 18de Marts 1791; ægtede den 7de Octob. 1821 Ungkarl *Christen Jensen Brogaard* i Tilsted, med hvem hun levede i Ægteskab til hans Død den 3die Juli 1852; gift anden Gang med Ungkarl *Anders Christian Pedersen* i Tilsted den 21de November 1852,

død i Tilsted den 21de Januar 1869 i en Alder af henimod 78 Aar.

Maren Salmonsdatter var yngste datter af gmd. i Torsted *Salmon Sørensen Landbo* og hans anden hustru *Anna Pedersdatter*. Hun havde allerede før sit giftermål tilknytning til Tilsted, idet hendes halvbroder, *Søren Salmonsens*, var gårdmand i Tilsted (se plade nr. 1), og hendes helbroder, *Niels Salmonsens*, g. m. *Mette Jensdatter Krogsgaard*, boede i Tilsted. (Om hendes første mand, se plade nr. 4).

Hendes anden mand, *Anders Christian Pedersen Søe*, var født i Tilsted 1817, død 1890, søn af gmd. *Peder Andersen Søe* og *Maren Christensdatter Kanstrup*. Han giftede sig igen 1870 med *Karen Marie Madsdatter* fra Torup på Mors, død 1889. Bopæl: Matr. nr. 15, det nu forsvundne "Laust Søndergaards huse".

4.

Minde om den hæderlige Dannemand

Christen Jensen Brogaard.

Født i Krogsgaard i Hundborg den 1ste April 1787. Gift den 7de October 1821 med den hæderlige unge Pige *Maren Salmonsdatter* af Thorsted, med hvem han levede et kjerligt og lykkeligt Ægteskab omtrent 31 Aar. Død i Tilsted den 3die Juli 1852 efter 12 Ugers Sygeleie i en Alder af 65 Aar 3 Maaneder og 2 Dage.

Han var søn af gmd. *Jens Christensen Brogaard* og *Kirsten Niels datter*. (Om hans hustru, se plade nr. 3).

5.

Jens Jensen Tinggaard

Født i Sjørring den 11. August 1752. Gift den 23. Januari 1796 med den meget agtbare Enkekone *Maren Christensdatter Møller*, med hvem han levede et kjerligt og Lykkeligt Ægte[skabl] udi 26 Aar. Død den 9de Januar 1832 i en Alder af 79 Aar 4re Maaneder og 29 dage.

Han var søn af gmd. *Jens Jensen Tinggaard* og *Maren Madsdatter Tanderup* af Tinggård i Sjørring, og var *Maren Christensdatters* tredje mand. Han overtog efter hendes to første mænd fæstet af gården matr. nr. 10 i Tilsted, som han 1804 købte af *Ellen Ton* (se plads nr. 8). Han overlod gården til sin plejesøn, *Christen Jørgensen Bach*, født i Sjørring 1791, død i Tilsted 1853, hvis anden kone, *Mariane Andersdatter Led* bragte den til sin anden mand, *Christen Jensen Harring* (se plade nr. 6).

6.

Minde om den hæderlige Dan

Mariane Andersdatter

Født i Tilsted den 11. Februar [1800]. Gift 1ste Gang den 25de April 1847 med [Gaard]mand *Christen Bak Jørgensen*, 2den Gang [den] 27de Novb. 1853 med Ungkarl *Christen Jensen [Har]ring*. Død den 17de August 1854 efter at have v blandt os Dødelige i 54 Aar 6 Maaneder og nogl. . . .

Hendes forældre, *Anders Pedersen Led* og *Else Sørensdatter*, boede i et senere nedlagt hus i Tilsted, matr. nr. 32, som hun efter deres død beboede, til hun blev gift

med sin nabo, gårdejer *Christen Jørgensen Bach*, der døde 1853, hvorefter hun bragte gården (matr. nr. 10) til sin anden mand, *Christen Jensen*, der var født i Haring 1830 og død i Tilsted 1888. Efter Marianes død giftede han sig 1855 med Anne Nielsdatter, der var født 1824 i Tilsted som datter af Niels Salmonsens og Mette Jensdatter Krogsgaard. Anne Niels datter døde 1886.

7.

D[enne P]lade minder om det Forkrænke lige af
Christian Jensen Søndergaard

Fød i Søegaard i Nors den 10de Septbr. 1768. Gift den 14de Octobr. 1791 med agtbare Pige *Johanne Nielsdatter Galtrup* af Tingstrup, med hvem han avlede 8 Børn, 4 Sønner og 4 Døtre, som alle efterleve. Død den 20. Martz 1831 i Søndergaard i Tilsted i en Alder af 62 Aar 6 Maaneder og 10 Dage.

Christian Jensen Dige Søndergaard, også kaldet *Søgaard* efter sin fødegård, hvoraf han ejede en del indtil 1810, var søn af Jens Christensen Dige til Søgård, Nebel og Nørtorp og Kirsten Rysgaard. Om hans store for- og efterslægt, der ejede mange gårde i Nordthy, se årbog 1960, side 262 ff. Om hans hustru se plade 8. Sønnen *Niels Edvartsen Søndergaard* fik efter forældrene Søndergård i Tilsted og døde der ugift 1876. Endnu to af børnene nævnes på kistepladerne: *Birgitte Christiansdatter Søndergaard* (plade nr. 10) og *Bertel Christiansen Søndergaard* (plade nr. 13).

8.

Johanne Nielsdatter Galtrup

Født i Tilsted den 15de november 1761. Gift den 14de Octobr. 1791 med hæderlige unge Karl *Christian Jensen Søgaard* af Nors, med hvem Hun avlede 8 Børn, 4re Sønner og 4re Døtre, som Alle efterleve. Død i Søndergaard i Tilsted den 29de Juli 1836 i en Alder af 68 Aar 9 Maaneder.

Faderen, Niels Edvartsen Galtrup, der siden blev købmand i Thisted (borgerskab 1774) og døde der 1792, ejede "Kirkegården" i Tilsted, hvor han var født, samt flere gårde der og i de omliggende sogne. Moderen, Ellen Christensdatter Ton, var fra den senere nedlagte gård, matr. nr. 14, ved "Præstevejen", se plade nr. 15 (se i øvrigt årbog 1960, side 271-72).

9.

..... hos Gud i Døden salige Danne[mand]
Peder Jensen Østergaard

Født i Silstrup den 17de August 1795. Gift [3. Dec.] 1824 med den hæderlige unge Pige *Birgitte Christiansdatter Søndergaard*, med hvem han avlede 9 Børn, hvoraf de 6 modtage ham i Evigheden. Død i Tilsted den 2. J. . . 1840 efter at have vandret blandt os Dødelige i en Tid af henved 45 Aar.

Han var født i Østergård i Silstrup, søn af gmd. Jens Christensen Østergaard og Bodil Kirstine Jensdatter Wibred. Efter brylluper flyttede det unge par ind på Tilstedgård, og alt så lyst ud for dem, men ved deres bryllup havde brudetoget, efter hvad der fortælles, mødt en fuld kone, der lå på vejen, og det skulle betyde ulykke. Deres tid blev også tung og kort. Af deres 10 børn var de 5 dødfødte, og kun 3 nåede den voksne alder. Selv døde de

begge i 1840 med et halvt års mellemrum. Om hustruen, se plade 10. Om en broder til manden, se plade nr. 11.

10.

..... [P]lade lagdes dybsørgende Børn til kierligt Minde over den elskte Moder, den hæderlige Enke
Birgitte Christiansdatter Søndergaard

Født i Søegaard i Nors 1801, givt [3.] Decbr. 1824 med *Peder Jensen Østergaard*, hvilket Ægteskab velsignedes med 10 Børn, hvoraf de 6 tillige med Faderen modtage hende i Evigheden, hvortil hun i sin Favn medbringer den sidst fødte, hvorhos hun døde den 27de December 1840.

Hun var datter af Christian Jensen Søndergaard og Johanne Nielsdatter Galtrup, se pladerne nr. 7 og 8. Om hendes mand, se plade nr. 9.

11.

[Denne P]lade minder om de forkrænkelige Dele af den i Livet hæderlige og retskafne, nu hos Gud i Døden salige Karl

Christen Jensen Østergaard.

Fød i Silstrup den 27. August 1791 af de hedengangne dydige og kierlige Ægteforældre Jens Christensen Østergaard og Hustrue Bodil Kirstine Jensdatter. Død sammesteds den 2. . . Marts 1839 i en Alder af 47 Aar 6 Maaneder og nogle Dage.

Han var født i Østergård i Silstrup, som i over 200 år beboedes af hans slægt. Om broderen Peder Jensen Østergaard, se plade nr. 9.

12.

[Minde] om den . . . agtede Dannekone

Maren Kirstine Christensdatter

Fød i Skjoldborg den 17de September 1797. Gift 1ste Gang d. 20. Mai 1824 med Ungkarl *Poul Pedersen Østergaard*, med hvem hun avlede 2de Piger. 2den Gang gift den 2den Marts 1832 med den meget hæderlige unge Karl *Bertel Christiansen Søndergaard* og ved ham blev Moder til 4re Pigebørn, hvoraf de 2 døde. Død i Silstrup den 27de Decbr. 1844 i en Alder af 47 Aar 3 Mdr, og nogle Dage.

Hendes forældre var gmd. Christen Jensen Roikjær og Dorte Jensdatter Westergaard. *Poul Pedersen Østergaard* var ligeledes født i Skjoldborg 1797, søn af gmd. Peder Jensen Østergaard og Karen Immersdatter. Han købte 1825 gården matr. nr. 5 i Silstrup af hattemager Høyer i Thisted, der samme år havde købt den ved auktion. Poul Pedersen døde 1831, og enken giftede sig året efter med *Bertel Søndergaard*, der var født 1806 i Søndergård i Tilsted som søn af Christian Jensen Søndergaard (Søgaard) og Johanne Nielsdatter Galtrup (se pladerne nr. 7 og 8). Bertel Søndergaard byttede 1838 gård med Anders Ibsen og fik gården matr. nr. 4, (se plade nr. 13). Efter Maren Kirstines død giftede han sig 1845 med *Dorthe Marie Thorstensdatter*, der var født 1813 i "Kirkegården", matr. nr. 4 i Tilsted, som datter af Thorsten Christensen Kanstrup og Karen Marie Jensdatter Smed. Bertel Søndergaard solgte 1874 gården i Silstrup til Søren Christian Salmonsens, der siden i mange år boede i "Løfring", matr. nr. 7 i Tilsted. Dorthe Marie døde 1880 og Bertel Søndergaard 1888.

13.

Minde om den hæderlige Dannekone

Maren Jensdatter

Født i Schaarup den . . . Juli 1805. Gift den 10. Novbr. 1833 med den hæderlige Ungkarl *Anders Ibsen* af Sildstrup, med hvem Hun avlede [8] Børn, 5 Sønner og 3 Døttre, af hvilke 1 Søn og 1 Datter møder hende i Evigheden, i 26 Aar deelte Hun i Kjærlighed Livets Glæder og Sorger med ham. Hun var en øm Moder, en ædel Christeninde. Hendes Tillid var til Gud, derfor nyder hun den Glæde at skue ham Ansigt til Ansigt. I mange Aar var hun svagelig, men det sidste Halvaar følte Hun sig stærk indtil det sidste Døgn, da blev Hun heftig angreben, og Herren løste da det tunge Baand den 28. August 1859 efter at have vandret blandt os Dødelige i 54 Aar.

Hendes forældre var gmd. Jeiss Christensen og Maren Jensdatter i Skårup, Sjørring sogn. Hendes mand, *Anders Ibsen*, fik efter sine forældre gården matr. nr. 4 i Silstrup, som i gammel tid kaldtes Silstrupgård. Hans moder, Kirsten Enevoldsdatter, var født i denne gård. Hans fader, Ib Nielsen Østergaard, var født i Tilsted. I 1838 fik Anders Ibsen en anden gård i Silstrup, matr. nr. 5, ved bytte med *Bertel Søndergaard*, der var født 1806 i Søndergård i Tilsted født 1810 og døde 1889. En søn, *Peder Ibsen*, boede i mange år i ejendommen matr. nr. 14 e i Tilsted (se plade nr. 15).

14.

Minde om den hæderlige og virksomme Dannemand
Christen Jensen

Født på Ballerum i Tveds Sogn den 18. april 1818. Gift 28. marts 1841 med den hæderlige unge Pige *Ane Christen[sdatter]*, med hvem han avlede 6 Børn, 3 Dreng og 3 Piger, af hvilke den ene Søn modtager ham hisset. Død i Tilsted den . . . Marts 1855 i en Alder af henved 36 Aar.

Christen Jensen fik 1841 skøde på ejendommen matr. nr. 11 d i Tilsted (nu Jakob Vestergaards). Hans enke *Ane Christensdatter Aas*, der var født 1816 i Næstrup som datter af gmd. Christen Nielsen Aas og Dorte Mogensdatter, solgte 1866 ejendommen til Jakob Tøgersen. Christen Jensens ældste barn var *Christen Aas Christensen*, se plade nr. 15.

15.

Inger Kristensen Søndergaard

født i Tilsted d. 27de August 1842, ægtede d. 4de May 1870 *Kristen Aas Kristensen* og døde efter næppe et Aars Ægteskab i Silstrup d. 26de April 1871, efterladende sig en 5 Dage gammel Søn.

Hendes forældre var Christen Christensen Søndergaard, kaldet Westergaard, født 1800 i Søndergaard i Tilsted, og Sidsel Pouls datter Kappel, født 1798 i Skjoldborg. De fik 1834 skøde på gården matr. nr. 14, den siden nedlagte gård ved præstevejen i Tilsted, som de 1863 overlod til svigersønnen Lars Odde Clausen, der 1870 udstykkede gården.

Christen Aas Christensen var født i Tilsted 1842 som søn af Christen Jensen og Ane Christensdatter (se plade nr. 14). Han ejede matr. nr. 4 d i Tilsted, en parcel af "Kirkegården".

Mindeplade nr. 15

16.

[*Maren Christensdatter*]

. Snedsted 1758 1789 den 24 August med Enkemand *Christen Jensen* i Sildstrup, hvilket Ægteskab hun opfyldte en øm Moders Pligt mod Moderløse Børn og i samme Ægteskab blev velsignet med 1 Søn og 5 Døttre, hvoraf en Datter ved trofast Pleje og kjerlig Omgang hendes sidste Dage, de andre modtage hende i Evigheden. Gift 2den Gang den 3. Octobr. 1801 med Ungkarl *Jens Jensen Støvring*, med hvem hun levede et kjerligt Ægteskab i 13 Aar.

Hun døde i marts 1832. Hendes mand, *Christen Jensen*, var født i Kallerup sogn 1745, søn af Jens Christensen, ladefoged på Todbøl, og Maren Krabbesdatter, og døde i Silstrup 1800. Han havde først været gift med 2 søstre, *Maren Jensdatter Støvring*, død 1784, 24 år gl., og *Dorte Marie Jensdatter Støvring*, død 1789, 24 år gl. Hver af dem fødte ham 3 børn. I sit 3. ægteskab med Maren Christensdatter havde han 6 børn, af hvilke kun en pige overlevede barnealderen, den på pladen omtalte datter, der lindrede moderens sidste Dage. Det er den kendte *Maren Støvring*, født 1798, gift 1816 med Christen Pedersen fra Næstrup, som overtog Marens fødegård, matr. nr. 3, som i nyere tid kaldtes "Silstrupgård", skønt dette navn fra gammel tid tilkom nabogården, Matt. nr. 4.

Maren Christensdatter blev 1801 gift med *Jens Jensen Støvring*, født 1769 i Støvring, Skjoldborg sogn, død i Silstrup 1814, broder til hendes første mands to første hustruer.

17.

Minde om den elskelige Hustru og Moder
Maren Christensdatter

Født i Faartoft den 24. April 1834. Gift den 19. Oktober 1858 med Ungkarl Gaardmand *Poul Christensen* i Sildstrup, ved hvem hun blev Moder til 1 Datter og 2 Sønner. Død i Sildstrup den 14. Marts 1862.

Maren Christensdatter Led var kusine til Mariane Andersdatter Led (se plade nr. 6). Hendes fader, Christen Pedersen Led, var født i Tilsted 1788. Moderen Ane Marie Sørensdatter var fra Fårtoft. Manden, *Poul Christensen*, født 1834 i Silstrup, var søn af gmd. Christen Pedersen og

Maren Christensdatter Støvring (se plade nr. 16). Samme år som hans første kone døde, giftede Poul Christensen sig med Mette Christensdatter Kjær fra Jannerup, der var søster til Jens Poulsen Støvrings anden kone (se plade nr. 21). I dette ægteskab var der 5 børn.

Poul Christensen havde af sin moder, Maren Støvring, fået skøde på parcel nr. 3 b af fødegården. Den blev bebygget, og her boede han, til han omkr. 1870 solgte ejendommen til Anton Thomsen. Han blev derefter møller i Silstrup, til han døde 1883. Enken flyttede med børnene til Flade på Mors, hvor hun havde en søster, der var gift med gmd. Morten Bukh.

18.

D[enne] Plade lagdes af gode . . . på Kisten, som nu ved Herrens Tempel gjemmer Støvet af den hæderlige Enke

Inger Andersdatter

født i Østervandet den 14. Februar 1760. Givt første Gang den 10. Juni 1785 med Enkemand *Anders Pedersen* i Si[lstrup], hos hvem hun indtraadte i Moders Sted til 1 Søn og 2 [Døttre]. Hun blev i dette Ægteskab Moder til 2 Sønner og 2 [Døtre]. Sønnerne tillige med Fædrene modtage hende i Evigheden. 2den Gang givt den 21. Juni 1793 med *Lauritz Nielsen Sønner[gaard]*, hvilket Ægteskab velsignedes med 4 efterlevende Børn. Død den 11. Juni 1839 i sit Alders 80. Aar.

Hendes forældre var gmd. Anders Christensen og Dorte Pedersdatter Bach, datter af degnen Peder Nielsen Bach i Vester Vandet. Hendes første mand, *Anders Pedersen*, var født 1736 i Lyngbjerggård i Tilsted (udstykket 1798, hovedparcel matr. nr. 19). Med sin første hustru fik han gården matr. nr. 2 i Silstrup. Inger Andersdatter var hans tredje kone. En af deres døtre, *Mette*

Andersdatter, kom til Østergård i Tilsted, gift med Jens Nielsen Østergaard og Jens Poulsen Støvring (Se pladerne nr. 20 og 21). Om hendes anden mand, se plade nr. 19.

19.

Laurits Nielsen Sønnergaard

født i Sønnergaard i Tilsted i Febr. M[aaened 1746]. 1793 kom han i Ægteskab med Enkekone [*Inger Andersdatter*] af Silstrup, med hvem han avlede 4 [Børn], som alle efterleve. Død den 28. August 1830 i en Alder af [84] Aar og 6 Maaneder.

Han var søn af gmd. Niels Andersen Sønnergaard og hustru Maren Edvartsdatter, søster til Niels Edvartsen Galtrup (se plade nr. 8). Med sin hustru fik han gården matr. nr. 2 i Silstrup, som sønnen *Anders Nicolaj Sønnergaard* overtog efter sine forældre.

20.

Minde om den meget agtede Dannekone

Mette Andersdatter

Født i Sildstrup den 25. Octobr. 1788. Gift 1. Gang 3. Juli 1813 med Ungkarl Jens Nielsen Østergaard af Tilsted, med hvem Hun avlede 2 Drengbørn, af hvilke en døde i sin spæde Alder. 2. Gang gift . . . April 1819 med Ungkarl Jens Poulsen Støvring af Mors og blev ved ham Moder til 3 Børn, 1 Søn og 2 Døttre, hvoraf Sønnen døde i den voxne Alder. Død i Tilsted den . . . Juni 1854 i en Alder af 65 Aar 8 Maaneder og 2 Dage.

Hun var datter af Anders Pedersen og Inger Andersdatter i Silstrup (se plade nr. 18) og kom til Østergård i Tilsted, som var hendes første mands fødegård. Om hendes anden mand og hendes søn, (se pladerne nr. 21 og 22).

(Sluttes i næste årgang.)

(Kilde: Historisk Årbog for Thisted amt 1964, side 455-470).